Vestsjælland Arrest
Landskabsanalyse

Matr. nr.:
27a, 42b, 7000s Slots Bjergby By, Slots Bjergby
7000r Landsgrav, Slagelse Jorder
7000if Slagelse Markjorder
7000af Antvorskov Hgd., Slagelse Jorder

DGE-sag:	24-0164
Udarbejdet af:	Astrid Wolff-Jensen
Kontrolleret af:	Rikke Bøgeskov Hyttel
Dato:	29.05.2026

DGE A/S | Jelshøjvænget 11, DK-8270 Højbjerg | +45 7010 3400 | CVR 78268328 | dge@dge.dk | dge.dk

DGE er en del af DGE Group og partner i Inogen Alliance

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INDLEDNING 2

2 METODE 2
2.1 Landskabskaraktermetoden 2
2.2 Analysemetode 3

3 KORTLÆGNING 3
3.1 Slagelse Kommuneplan 2022 3
3.2 Naturgeografisk grundlag 6
3.3 Kulturgeografisk grundlag 8
3.4 Rumlige og visuelle forhold 14
3.5 Landskabskarakterbeskrivelse 17

4 VURDERING 17
4.1 Landskabskarakterens styrke 17
4.2 Særlige visuelle oplevelsesmuligheder 18
4.3 Landskabskarakterens tilstand 21
4.4 Landskabskarakterens sårbarhed 21

5 REFERENCER 23

1 INDLEDNING

Nærværende landskabsanalyse er udarbejdet i forbindelse miljøkonsekvensvurderingen forud for etablering af Vestsjælland Arrest.
Analysen har til formål at beskrives landskabets eksisterende karakter, rumlige og visuelle forhold samt at vurdere landskabets styrker og sårbarhed over fremtidig arealanvendelse.

2 METODE

Det danske landskab er et resultat af en langvarig, geologisk og samfundsmæssig udvikling, hvor naturgrundlaget og menneskelig arealanvendelse over tid har formet de landskabelige strukturer og udtryk.

Landskaberne udgør det særlige kendetegn for et område. De har betydning for den enkelte borgers hverdagsliv og den stedbundne identitet. Derfor har landskabskarakteren en grundlæggende betydning for landskabsoplevelsen og for vores tilknytning til egne og lokaliteter.

Nærværende landskabsanalyse er udarbejdet som led i miljøkonsekvensvurderingen for Vestsjælland Arrest og har til formål at beskrive og vurdere landskabets karakter og visuelle forhold /1//2/.

2.1 Landskabskaraktermetoden

Landskabsanalysen tager udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM), der er den mest anvendte metode i dansk planlægning, og som er den af staten anbefalede standard /1/. Den baserer sig på en helhedsorienteret tilgang til at identificere, beskrive og vurdere landskabets særlige kendetegn og forstå samspillet mellem naturgrundlag, kulturhistoriske strukturer og visuelle forhold. Med baggrund heri skabes der et fagligt grundlag for en vurdering af landskabets sårbarhed og styrker særligt i relation til fremtidig arealanvendelse.

Metoden omfatter flere faser og afdækker de parametre, som har været med til at forme det landskabelige billede. Nærværende analysen er bygget op omkring følgende hovedfaser:

1) **Kortlægning:**
   Denne fase består af fire delanalyser, der beskriver landskabets fysiske og visuelle elementer. Analysen inkluderer en landskabsbeskrivelse, en kortlægning af det naturgeografiske og kulturgeografiske grundlag samt en redegørelse for de rumlige og visuelle forhold.

2) **Vurdering:**
   Med baggrund i kortlægningen følger en vurdering af landskabets tilstand, visuelle styrker og sårbarhed og over for forandringer. Det vurderes om landskabet fremstår intakt, eller om det allerede er præget af forstyrrende elementer.

Analyse danner således grundlag for at kunne vurdere, hvordan et givent projekt påvirker de landskabelige forhold, og for at kunne identificere eventuelle væsentlige landskabsmæssige konsekvenser samt behov for afværgeforanstaltninger eller tilpasningstiltag. Landskabskaraktermetoden bidrager dermed til en transparent og fagligt begrundet landskabsvurdering i miljøkonsekvensrapporten.

2.2 Analysemetode

En del af vidensgrundlaget for nærværende analyse er dels miljøvurderingen af Lokalplan 1283 "Ny arrest/nyt fængsel syd for Slagelse" /3/, der tager udgangspunkt landskabskaraktermetodens principper og dels Slagelse Kommunes notat om landskabet i kommunen med en kortlægning af landskabets karakter /4/.

Kortlægning og vurderingen er endvidere foretaget på baggrund af følgende kilder:

- Danmarks Miljøportal, Arealinformation /9/.
- Slagelse Kommuneplan 2022 /5/.
- GEUS, De Nationale Geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland /10/.
- Luft- og skråfotos /11/.

3 KORTLÆGNING

3.1 Slagelse Kommuneplan 2022

Kommuneplaner spiller en stor rolle i forvaltningen af landskabet – hvordan det skal bruges, beskyttes og udvikles. De kan betragtes som kommunernes overordnede plan for arealanvendelse og fastlægger rammerne for den fremtidige udvikling af både byer og det åbne land.

Landskabet i Slagelse Kommune er generelt præget af istidens morænelandskab, der er karakteriseret ved et bakket og ujævnt terræn formet af gletsjernes bevægelser. En stor del af landskabet udgør opdyrkede marker, ådale, skove og samtidig indeholder det flere gods- og hovedgårdslandskaber /5/.

Af Kommuneplan 2022 fremgår det, at projektområdet ligger i byzone og dermed ikke er omfattet af retningslinjetemaet "Landskab", som omfatter det åbne land i Slagelse Kommune. Det omkringliggende areal, mod syd, vest, øst og nordøst, er derimod omfattet af retningslinje 9.4.10: "Landbrugsflade" (rød skravering), hvor landskabskarakteren skal vedligeholdes, se Figur 1 /5/. Mod øst (orange skravering) forekommer et større areal karakteriseret som "småbakket dødislandskab", mens der mod sydvest og sydøst findes to ådale, hvor landskabskarakteren skal beskyttes (grøn skravering) /5/.

Projektområdet er således ikke underlagt et særligt landskabshensyn i kommuneplanen, men et generelt hensyn til at opretholde bærende karaktertræk /3/.

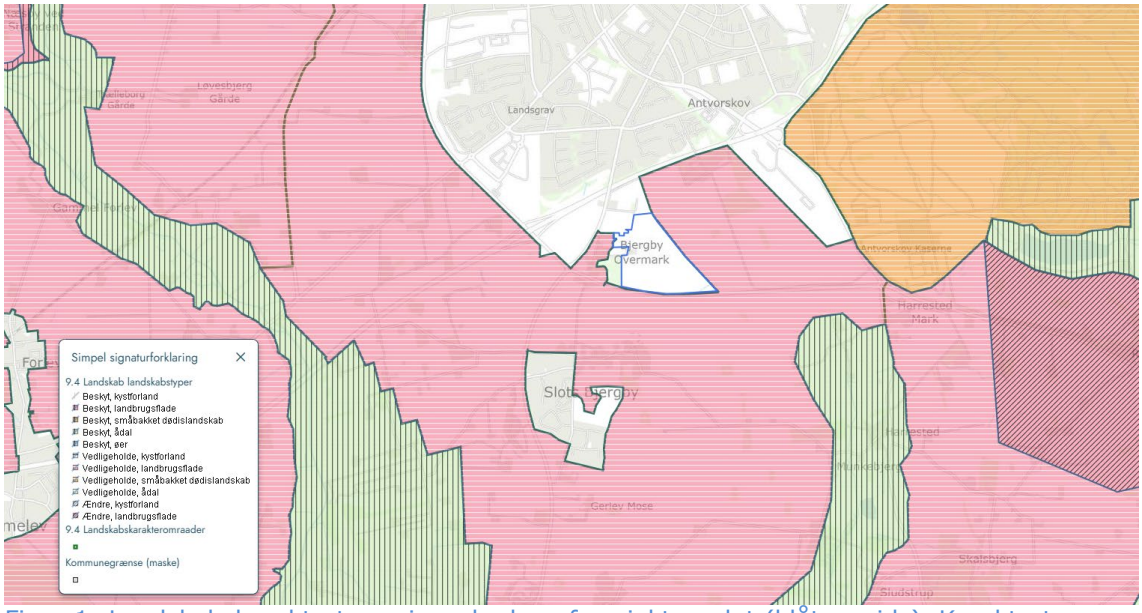

Figur 1: Landskabskaraktertyper i nærheden af projektarealet (blåt omrids). Karaktertypen "småbakket dødislandskab" er markeret med orange skravering, mens ådalene er markeret med grøn skravering /5/.

Projektområdet grænser op til og er delvist omgivet af Slagelse Kommunes karakterområde 12: ”Slots Bjergby Bakkelandskab”, se Figur 2, der her lægges til grund for den videre beskrivelse og vurdering af landskabet inden for og i nærheden af området, hvor Vestsjælland Arrest planlægges opført.
Karakterområdet ligger i den centrale del af Slagelse Kommune og strækker sig over et areal på 22 km^2.

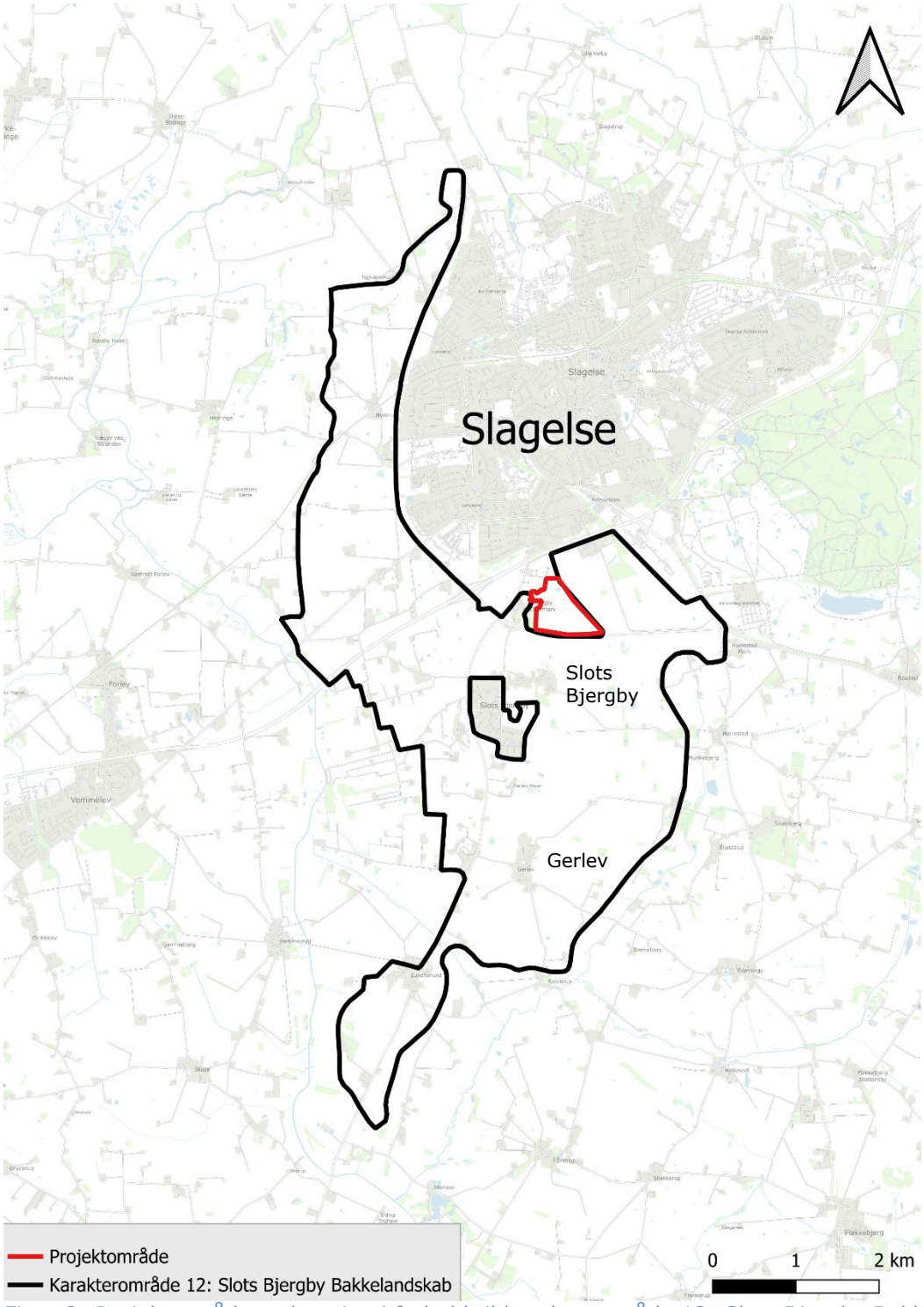

Figur 2: Projektområdets placering i forhold til karakterområde 12: Slots Bjergby Bakkelandskab.

3.2 Naturgeografisk grundlag

Projektområdet er beliggende i et overvejende morænelandskab dannet under den sidste istid, se Figur 3. Morænefladen omgives mod syd og vest af randmoræne, mens lavninger og smeltevandsdale præger store dele af landskabet omkring projektarealet. På høje målebordsblade, hvor højdekurver angiver terrænforskelle i landskabet, fremgår det, at selve projektarealet ligger på et forholdsvist jævnt plateau i ca. kote 65, men med et fald mod sydøst, se Figur 4. Dermed ligger det højere end landskabet mod øst og sydøst, mens det ligger i niveau med eller lidt lavere end landskabet mod syd og sydvest.
Det omkringliggende morænelandskab er karakteriseret af bakker og med en jordbund, der udgøres af moræneler med mindre aflejringer af smeltevandssand og -grus, se Figur 5/3//4//6/.

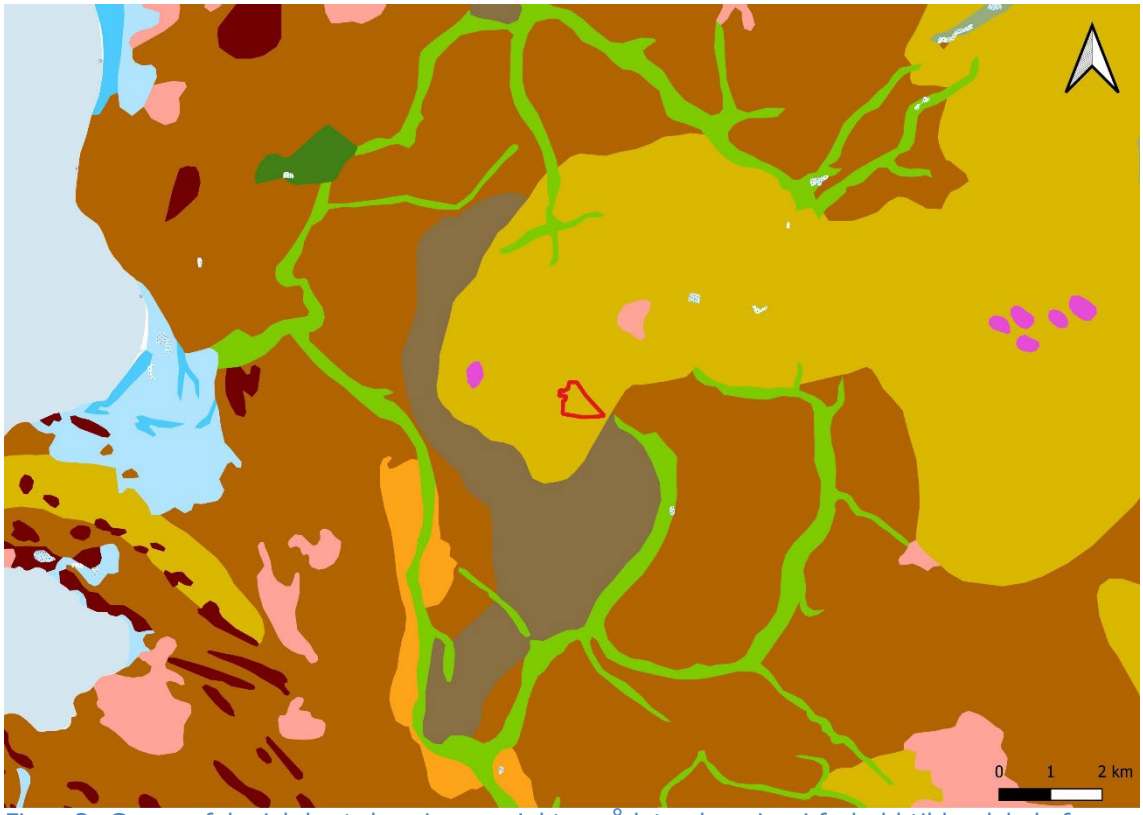

Figur 3: Geomorfologisk kort der viser projektområdets placering i forhold til landskabsform og -dannelse. Den mørkegule farve repræsenterer morænelandskab dannet under den sidste istid, mens den grålige farve viser randmoræne, som omgives af lavninger og smeltevandsdale (grøn) /10/.

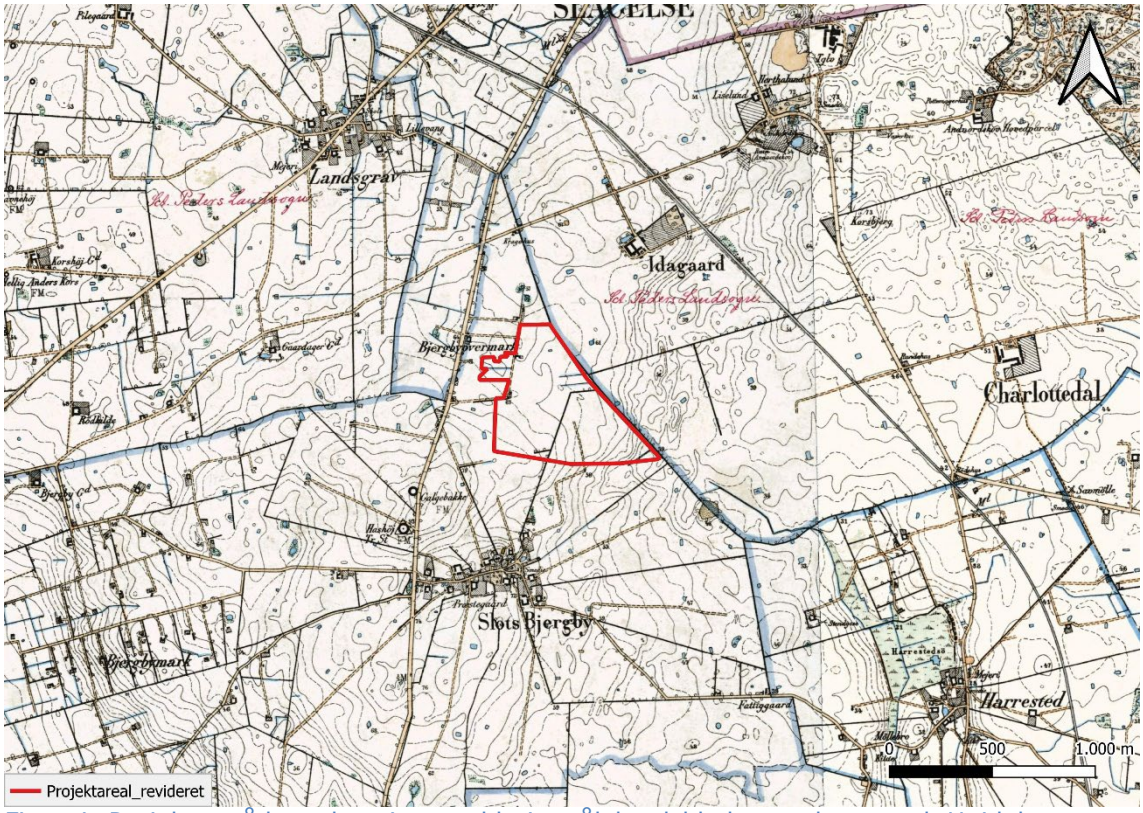

Figur 4: Projektområdets placering med høje målebordsblade som baggrund. Højdekurverne illustrerer det bakkede morænelandskab, der er karakteristisk for karakterområdet /9/.

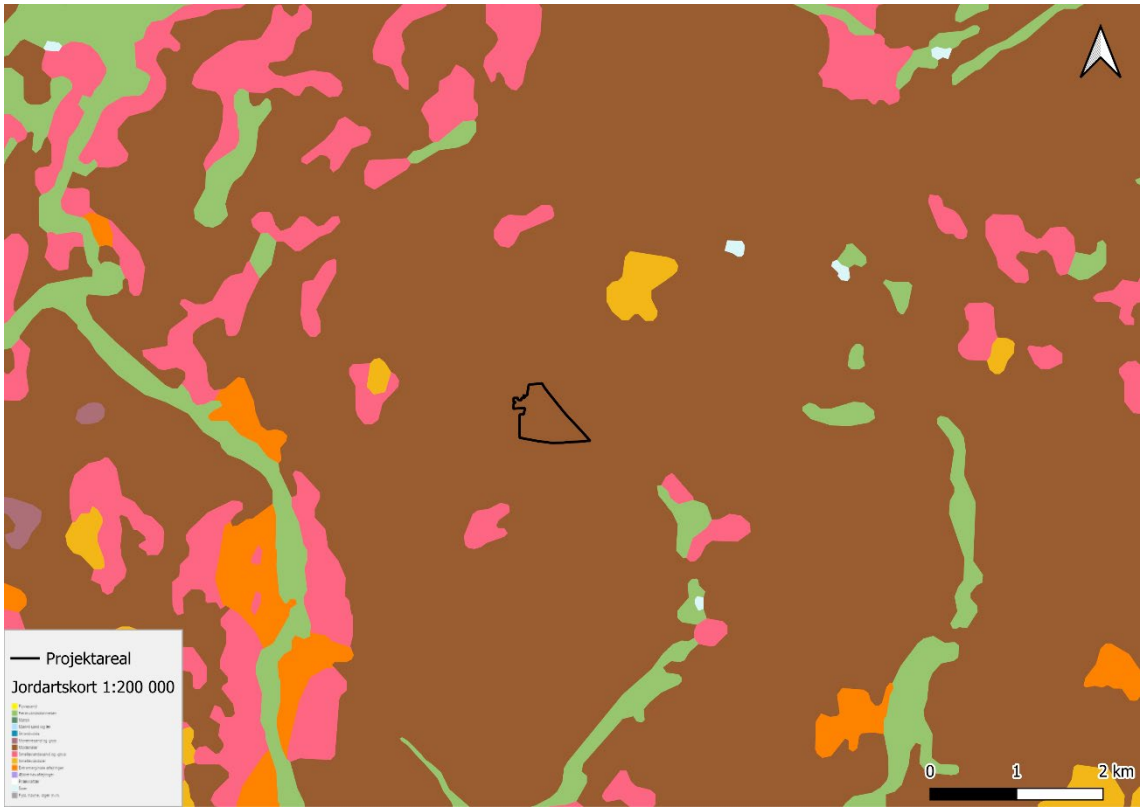

Figur 5: Projektarealets placering i forhold til klassificeringen og udbredelsen af jordarter /10/.

3.3 Kulturgeografisk grundlag

Generelt for karakterområdet "Slots Bjergby Bakkelandskab" gælder det, at området er et intensivt dyrket landbrugslandskab med store, middelstore og mindre markfelter omkring spredtliggende gårde og husmandssteder. Bevoksningen er begrænset til ganske få hegn, mange diger uden bevoksning og enkelte diger med beplantning. Omkring Gerlev og Slots Bjergby er diger i markskel med til at markere og opretholde stjerneudskiftningsstrukturen.

Projektområdet består hovedsageligt af opdyrket mark med undtagelse af den centrale del, hvor matr. 27a udgøres af privat bolig, privat have og lade. Omkring projektområdet ses der flere levende hegn – navnlig øst for, hvor der langs arealets østlige afgrænsning løber et beskyttet sten- og jorddige med bevoksning, der adskiller matriklerne 27a og 4a. Netop matrikel 4a, er et fint eksempel på et af de kendetegnende forhold for karakterområdet, som omhandler større, intensivt dyrkede landbrugsarealer, der brydes af levende hegn. På matriklen ses der både øst-vest- og nord-sydgående beplantningsbælter, der sammen med vejen, Idagårds Allé, inddeler arealet i fire.

Langs E20 Vestmotorvejen, nord for projektområdet, forløber et godt 1 km langt levende hegn, der også fungerer som en visuel barriere mod de syd for liggende matrikler.

På Figur 4, som viser projektområdets placering på et højt målebordsblad, er det muligt at få et indblik i tilstedeværelsen af beplantningsbælter i perioden 1864-1899, hvor den type kort er udarbejdet. Her ses det bl.a., at der inden projektområdets afgrænsning har været et syd-sydvestgående levende hegn, der er begyndt ved det beplantningsbælte, der allerede eksisterer centralt på arealet. 135 meter mod vest slår det et knæk og fortsætter sydpå, hvor det kan følges indtil udkanten af Slots Bjergby. Læbæltet, og inddelingen af marken i mindre parceller kan også ses på de topografiske 4 cm fra perioden 1953-1976 /9/, men fremgår ikke længere af de tilsvarende kort produceret i perioden 1980-2001 /9/, se Figur 6. Det gælder for flere af de levende hegn, at antallet er decimeret med tiden, særligt i forbindelse med nye boligudstykninger og infrastrukturprojekter. Det gør sig også gældende for projektområdets nærliggende arealer, hvor etableringen af Omfartsvejen mod syd samt E20 Vestmotorvejen og Skælskørvej mod vest har medført flere nedlæggelser af beplantningsbælter. Nedlæggelserne gælder også for andre kulturgeografiske og -historiske forhold, hvor diger er pløjet væk og husmandssteder er revet ned forud for opførelse af nye byggerier.

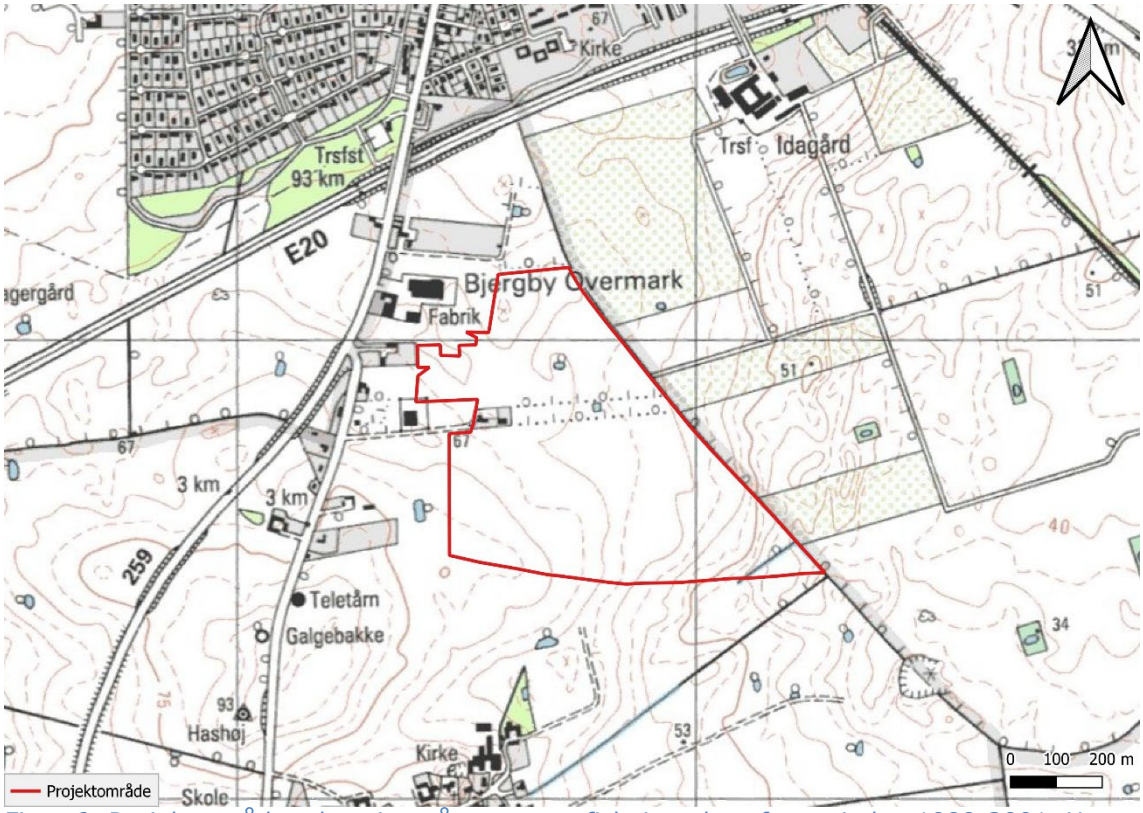

Figur 6: Projektområdet placering på et topografisk 4 cm kort fra perioden 1980-2001. Her fremgår det, at flere levende hegn er blevet fjernet gennem tiden inklusiv den syd sydvest-gående beplantning, der løb fra projektområdet i sydgående retning mod Slots Bjergby.

Karakterområdet rummer en række små og mellemstore landsbyer, hvoraf de fleste fremstår med en forholdsvis intakt struktur og kun i mindre grad er suppleret med nyere bebyggelser. Det gælder bl.a. for Slots Bjergby, der, sammen med Bjergby Mark, er udpeget som kulturmiljø. Projektområdet er placeret inden for denne udpegning, hvis nordlige afgrænsning løber langs med E20 Vestmotorvejen se Figur 7. Kulturmiljøet fremstår med to fortællinger – dels agerbrugslandsbyen, Slots Bjergby, hvor næsten halvdelen af de oprindelige gårde er bevaret og dels husmandsudstykningen, Bjergby Mark, hvor stjerneudstykningen er synlig i ejerlavet. Der er tale om to forskellige bebyggelsesmønstre, hvor den større landsby består af uudflyttede gårde og småhuse, mens de ældre husmandsudstykninger fra 1700 til 1850 fremstår med smalle veje beliggende i et skrånende terræn ned mod Vårby Å, der formentlig har udgjort et fælles græsningsoverdrev. Selve kulturmiljøkernen er kortlagt omkring den ældste del af Slots Bjergby, som ligger ca. 350 meter syd for projektområdet /3//4//5//7/. Bjergby Mark ligger yderligere 1,3 km vest for Slots Bjergby se, og det betyder, at projektområdet er beliggende inden for kultmiljøets afgrænsning, men uden for den del, der er udpeget som kulturmiljøkerne, se Figur 8.

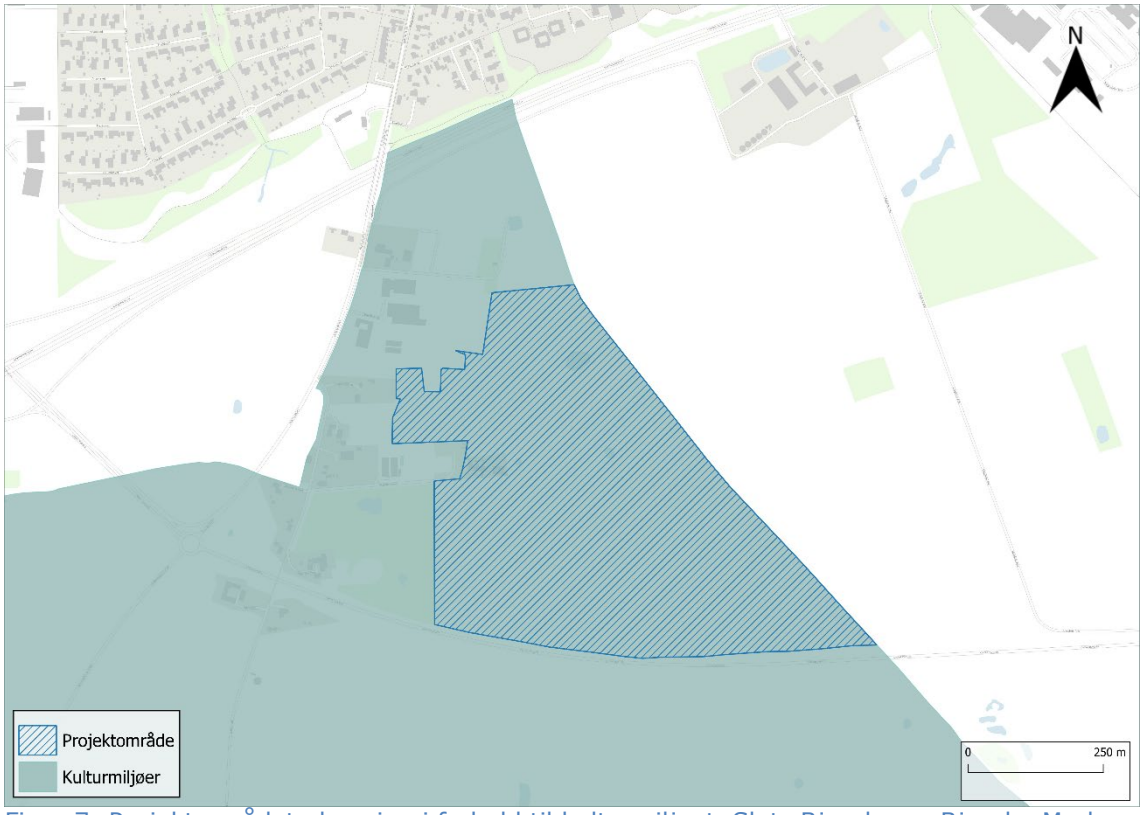

Figur 7: Projektområdet placering i forhold til kulturmiljøet, Slots Bjergby og Bjergby Mark.

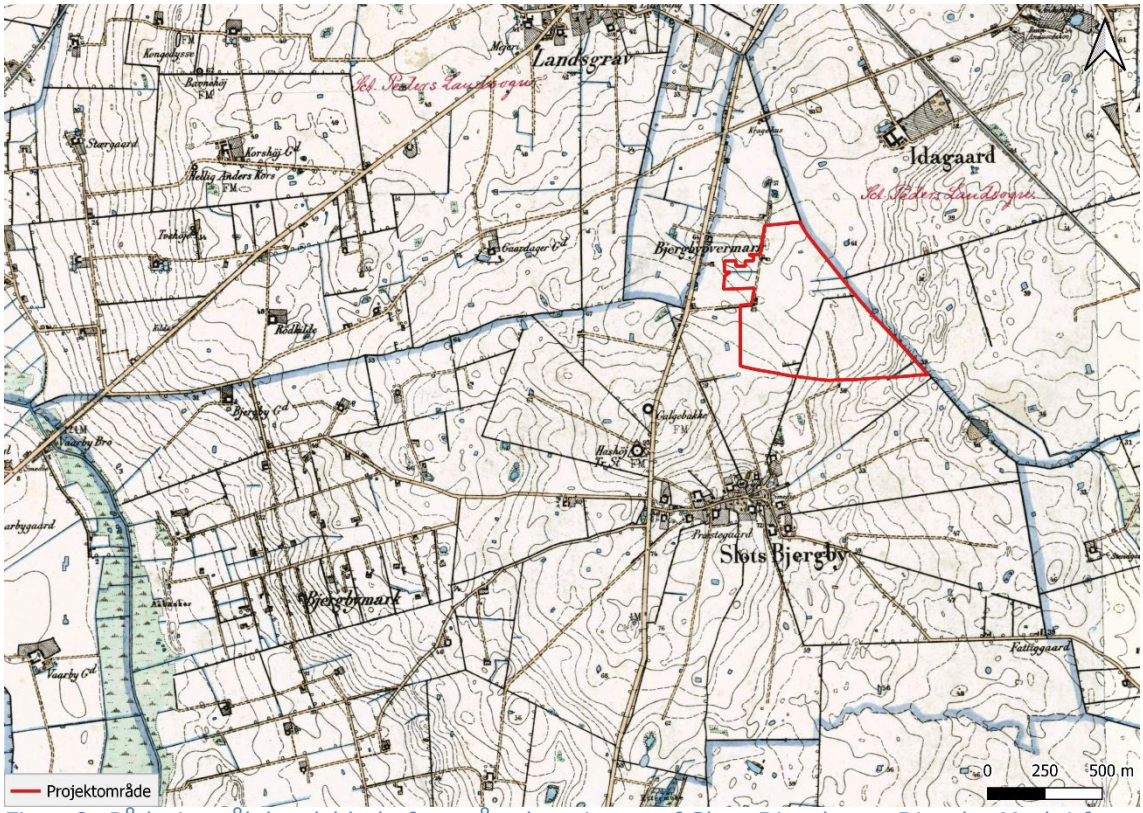

Figur 8: På høje målebordsblade fremgår placeringen af Slots Bjergby og Bjergby Mark i forhold til projektområdet /9/.

Slots Bjergby Bakkelandskab rummer desuden de to hovedgårdslandskaber, Idagård og Falkensteen, der repræsenter to kulturhistoriske helheder. De ligger begge uden for projektarealet, henholdsvis øst og syd herfor, se Figur 9. De to områder indeholder flere fortidsminder i form af gravhøje samt kirker ved Gerlev og Slots Bjergby /3/. En del af kirkeomgivelserne for Slots Bjergby Kirke ligger inden for den sydøstlige del af projektområdet, se Figur 10. Kirkeomgivelserne er udpeget i Kommuneplan 2022, og hertil er der knyttet et sæt retningslinjer, der foreskriver, at inden for kortlægningen må der kun ske byudvikling, placering af trafik- og tekniske anlæg, råstofgravning samt skovrejsning, hvis det kan ske uden at forringe oplevelsen af kirken. Såfremt byudvikling ikke kan placeres andre steder end inden for kirkeomgivelserne, skal det sikres, at kirkens betydning for landskabet fastholdes /5/.

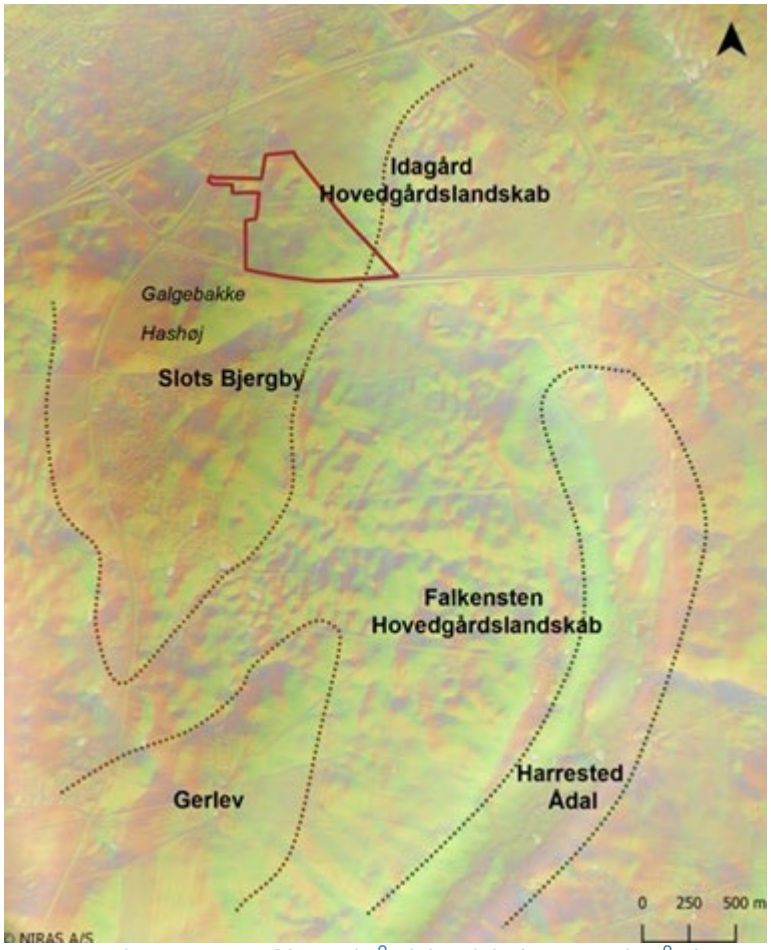

Figur 9: Placeringen af hovedgårdslandskaberne, Idagård og Falkensteen /3/.

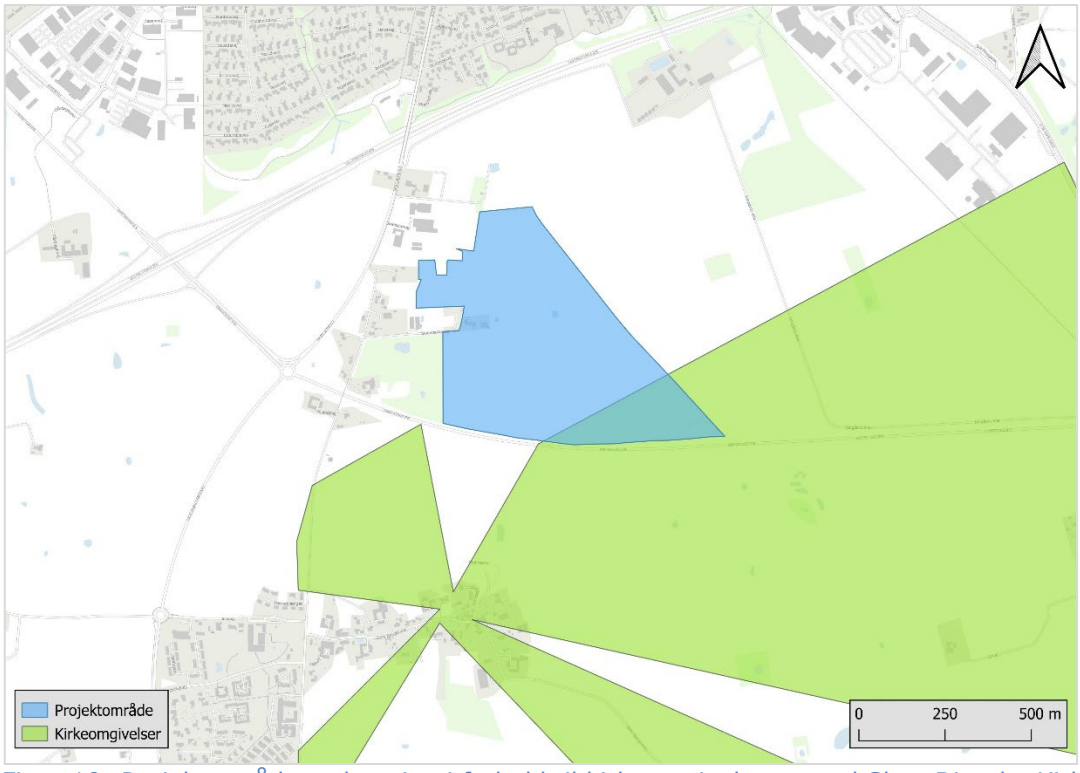

Figur 10: Projektområdets placering i forhold til kirkeomgivelserne ved Slots Bjergby Kirke.

Vest for Slagelse by gennemskæres landskabet af flere højspændingstracéer, der samles ved en større transformerstation i nabokarakterområdet, Stillinge Morænelandskab. Området gennemskæres ligeledes af jernbanen og E20 Vestmotorvejen, der løber vest og nord for projektområdet/3//4//7/.
Også radiotårnet ved Hashøjvej fremstår som en markant konstruktion i landskabet. Tårnet blev opført i 1963 og fungerede oprindeligt som radiokædetårn, hvor det indgik i et landsdækkende net af tårne, der overførte radio-, tv- og telefonsignaler til hele landet. Med en placering højt i landskabet og den øverste balkon beliggende 137 meter markerer som et fremtrædende element, der er synligt over lange afstande.

3.4 Rumlige og visuelle forhold

Idet landskabet omkring projektområdet varierer fra bakket moræneterræn til opdyrkede markarealer med en mere åben karakter, er der flere rumlige og visuelle variationer. Generelt er landskabet i en middel til stor skala med en åben afgrænsning. Det flere steder højtliggende terræn gør, at der er lange kig over landskabet samt til naboområder og Storebælt. Stedvist virker det storbakkede terræn imidlertid som visuel barriere. Særlig nordvest og sydøst for Slots Bjergby, ved gravhøjene, Galgebakke og Hashøj, der har toppunkt i henholdsvis kote 91 og 93, er der direkte indkig til projektområdet, se Figur 13, mens relationen fra landskabet nordøst og øst for Gerlev er mere perifer /3//4//5/.

Både Idagård Hovedgårdslandskab og Falkensteen Hovedgårdslandskab er kendetegnet ved en stor skala og enkelt karakter, der er afspejlet i store marker, hvor hovedgårdene udgør den eneste bebyggelse. Markerne omkring Idagård er afgrænset af hegnsbeplantning, der skaber en transparant, rummelig afgrænsning af landskabet og i forskellig grad begrænser den visuelle relation til omgivelserne /3//4//5/.

Grænsen mellem Idagård hovedgårdslandskab og projektområdet er markeret med høj beplantning, der begrænser indkigget til projektområdet fra øst – det gælder bl.a. indkigget fra Sdr. Ringgade, der begrænses af hegnsbevoksning langs cykelstien "Fodsporet", se Figur 11.

Figur 11: Foto taget fra Sdr. Ringgade mod vest i retning af projektområdet. Læbæltet lang cykelstien "Fodsporet" kan ses i periferien.

Falkensteen Hovedgårdslandskab er kendetegnet ved en mere åben karakter, hvor markerne kun i begrænset omfang er afgrænset af bevoksning. Der er således vide udsigter på tværs af landskabet herunder også mod nord i retning af projektområdet, se Figur 12.

Figur 12: Udsynet mod nord fra Slots Bjergbyvej i retning af projektområdet.

Figur 13: Udsigten fra det storbakkede terræn ved Galgebakke, hvor der er indkig til projektområdet mod nord. Lastbilerne i billedet markerer Omfartsvejen, mens bevoksningen ovenfor lastbilerne markerer grænsen mellem planområdet og Idagård Hovedgårdslandskab /3/.

Der er ikke egentlige oplevelsesrige delområder eller enkeltelementer i karakterområdet, men det storbakkede terræn og den vide udsigt, også til kysten mod vest, er meget markant og gør hele området til et oplevelsesrigt udsigtspunkt /3//4/. Arealet, som projektområdet ligger inden for, er byzone og derfor undtaget fra udpegningen af karakterområder. Der foreligger således ingen registreringer eller beskrivelser af oplevelsesrige områder eller elementer herfor, men det vurderes, at

der gælder de samme karaktertræk inden for projektområdet, da terrænforholdene nord for Omfartsvejen fortsætter ind i byzonen.

3.5 Landskabskarakterbeskrivelse

Landskabets karakter er i høj grad betinget af samspillet mellem det kuperede terræn, de åbne dyrkningsflader, de rumlige strukturer og de kulturhistoriske elementer. Projektområdet ligger sydligt i et område, der i landskabsanalysen for Slagelse Kommune er afgrænset som byzone i sammenhæng med Slagelse By. Mellem projektområdet og Slagelse forløber E20 Vestmotorvejen, som for størstedelen af strækningen er afgrænset af et beplantningsbælte, så der ikke er visuel relation mellem motorvejen, byen mod nord og projektområdet. Samtidig afskærmer det høje terræn i høj grad projektområdet fra landskabet vest for Skælskør Landevej /3//4/.

Det øvrige landskab omkring projektområdet, karakterområdet Slots Bjergby Bakkelandskab, ligger i den centrale del af Slagelse Kommune og strækker sig over et areal på 22 km^2. Arealanvendelsen fremstår i dag som en mosaik af dyrkede marker, levende hegn og mindre bevoksninger, og området er kendetegnet ved et storbakket, kuperet terræn med bløde bakker, mindre lavninger og svage dalstrøg. Flere steder kulminerer bakkerne i lokale højdepunkter som nord for Slots Bjergby, hvor Galgebakke har toppunkt i kote 91 og Hashøj i kote 93. Naturgrundlaget har givet gode dyrkningsforhold, der har præget arealanvendelsen, så større arealer i dag fremstår som intensivt dyrkede, der brydes af levende hegn og delvist bevoksede og ubevoksede diger. Området er præget af en række stjerneudskiftede landsbyer med en mere eller mindre bevaret struktur /3//4//5/.

4 VURDERING

Projektområdet ligger i byzone og er derfor ikke en del af et udpeget landskabskarakterområde /3//4/. Der vurderes derfor på det nær- og omkringliggende karakterområde, Slots bjergby Bakkelandskab. Det vurderes imidlertid i afsnit 3.4, at der gælder de samme karaktertræk for landskabet inden for projektområdet som for Slots Bjergby Bakkelandskab, da terrænforholdene nord for Omfartsvejen fortsætter ind i byzonen.

4.1 Landskabskarakterens styrke

Landskabet inden for både projektområdet og karakterområdet, Slot Bjergby Bakkelandskab,vurderes samlet set som karakteristisk og stærkt grundet et velbevaret samspil mellem terræn, arealanvendelse og kulturhistoriske spor. Det storbakkede morænelandskab udgør en tydelig morfologisk struktur, der i høj grad er intakt og bidrager til områdets genkendelighed.

Arealanvendelsen med opdyrkede marker, levende hegn og det storbakkede morænelandskab giver området en mosaikstruktur, der bidrager til en tydelig, rumlig opdeling og en oplevelse af variation. De kulturhistoriske elementer er velintegrerede i landskabet og bidrager til en tydelig historisk forankring. Samtidig fungerer

gravhøje og kirker som markante, visuelle pejlemærker, der styrker landskabskarakterens autenticitet og identitet.

På trods af områdets nærhed til Slagelse by og byzone generelt, vurderes forholdet ikke at være dominerende i en sådan grad, at det svækker den overordnede landskabskarakter væsentligt. Samlet set fremstår landskabskarakterens styrke som god og stærk, idet de karaktergivende elementer er tydelige, sammenhængende og i overvejende grad intakte. Dette giver området en visuel og strukturmæssig identitet, hvor samspillet mellem naturgrundlag og kulturpåvirkning fremstår harmonisk og veldefineret /1//4/.

4.2 Særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Slots Bjergby Bakkelandskab og området nord for Omfartsvejen, hvor Vestsjælland Arrest planlægges opført, rummer særlige, visuelle oplevelsesmuligheder, der knytter sig til det markante, storbakkede morænelandskab og dets åbne karakter. Landskabet er kendetegnet ved betydelige terrænforskelle, hvor højtliggende partier og bakketoppe giver mulighed for vidtrækkende udsigter over det omgivende landskab.

De visuelle oplevelser knytter sig også til kontrasten mellem de åbne dyrkningsflader og det bølgede terræn. De store markfelter skaber brede, sammenhængende udsigtsrum, hvor den relativt sparsomme bevoksning opretholder lange sigtelinjer og visuelle forbindelser på tværs af landskabet.

Gravhøjene, Galgebakke og Hashøj, har begge en fremtrædende placering i terrænet. De fremstår som både kulturhistoriske elementer, tydelige visuelle pejlemærker, og landskabelige orienteringspunkter. De fremstår som et markant vidnesbyrd på sammenhængen mellem kultur- og naturlandskab.

En oplevelseskvalitet er også relateret til karakterområdets landsbystrukturer, husmandssteder, stjerneudstykning og deres indbyrdes tilknytning til nærliggende markparceller. Særligt Slots Bjergby har et velbevaret gadeforløb, mange større gårde og flere eksempler på forskellig byggeskik /1//3//4//7/.

Samlet set er de visuelle oplevelsesmuligheder i Slots Bjergby Bakkelandskab kendetegnet ved en kombination af lange udsigter, markante terrænformer og kulturhistoriske elementer, der giver landskabet både oplevelsesværdi og visuel identitet. Variationen i terrænet, der dels har sin rod i landskabets tilblivelse efter sidste istid og dels i arealanvendelsen, hvor større arealer er udlagt til landbrugsdrift, tilfører flere karaktergivende elementer, der samlet bidrager til områdets særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Udvalgte fotos af indkigget til projektområdet fra forskellige vinkler fremgår af Figur 15, Figur 16 og Figur 17.

Figur 14: Billedet er taget ved Idagård fra nordøst og mod sydvest.

Figur 15: Billede er taget ved Galgebakkevej lige nord for Galgebakkevej 1 i retning fra vest mod øst.

Figur 16: Billedet er taget omtrent nord for Slots Bjergby Kirke i retning fra syd mod nord.

Figur 17: Billedet er taget ved Falkensteen Gods på Falkensteenvej i retning fra syd sydøst mod nord nordvest.

4.3 Landskabskarakterens tilstand

Størstedelen af karakterområdets tilstand vurderes som middel ud fra den betragtning, at landskabet i overvejende grad er velbevaret, men også rummer flere steder, hvor hegn, diger og dræn er fjernet. Det gælder også for projektområdet, hvor det fremgår af Figur 4 og Figur 6, at bl.a. et beplantningsbælte og en markvej med tiden er blevet fjernet.

Delområderne Bjergby Mark og de to hovedgårdslandskaber fremstår alle velbevarede, og derfor vurderes deres tilstand isoleret set som god. I Bjergby Mark fremstår de små markparceller i tilknytning til husmandsstederne endnu tydeligt i landskabet, og ved begge hovedgårdslandskaber er strukturer og bygningsmasse velbevarede og intaktheden er god.

Karakterområdets nordlige del har tidligere indeholdt den mindre husmandsudstykning, Bastholms Huse. I dag er husmandsstederne væk, de små tilhørerende markparceller er fjernet, og der er således ingen spor af husmandsudstykningen længere. Derfor vurderes tilstanden i denne del af udpegningen som dårlig /1/ /4/.

4.4 Landskabskarakterens sårbarhed

Landskabskarakterens samt projektområdets sårbarhed vurderes generelt som middel. Områdernes karakter er i høj grad betinget af samspillet mellem det kuperede terræn, de åbne dyrkningsflader, de rumlige strukturer og de kulturhistoriske elementer. Det betyder, at landskabet er sårbart over for ændringer, der kan

medføre en markant påvirkning og effekt på både de visuelle sammenhænge og oplevelsen af landskabets skala. Det gælder særligt i forhold til byudvikling, der vil sløre det åbne landskab, på samme måde som anlæg placeret i det kuperede morænelandskab vil fremstå meget synlige og bryde landskabets rolige horisontlinjer. Landskabet er derfor særligt sårbart over for vertikale og skalaafvigende elementer som vindmøller, master og større bygninger. Samtidig er de opdyrkede arealer sårbare over for sammenlægning af marker og fjernelse af levende hegn, der vil kunne medføre en øget ensartethed og reducere landskabets variation. Dette vil svække den karakteristiske opdeling og de visuelle oplevelsesmuligheder, der kendetegner området i dag.

Inden for karakterområdet Slots Bjergby Bakkelandskab er der lokalt områder, hvor sårbarhedsvurderingen karakteriseres som stor. Det gælder for Bjergby Mark, hvor ændringer i bebyggelsesstrukturen samt udstykninger på tværs af markparcellerne vil påvirke husmandsudstykningen. Hovedgårdslandskaberne er derimod sårbare over for øget bebyggelse, beplantning der vil sløre det markante landskab og en eventuel opdeling af de store markflader.

De kulturhistoriske strukturer, som kirker, gravhøje og landsbyer med velbevarede bebyggelsesstrukturer, bidrager væsentligt til landskabets identitet. Disse elementer er generelt robuste, men lokalt sårbare over for ændringer i bl.a. skala og arkitektonisk udtryk. Særligt ny bebyggelse uden tilpasning til den eksisterende forhold kan svække den kulturhistoriske identitet.

Samlet set er Slots Bjergby Bakkelandskab således sårbar over for indgreb, der påvirker terrænets visuelle fremtræden, landskabets rumlige struktur og de eksisterende kulturhistoriske sammenhænge. Landskabet er særligt følsomt over for tekniske anlæg, ændringer i landbrugsstrukturen samt indgreb, der bryder de visuelle sammenhænge og udsigter, som er centrale for landskabets karakter /1//3//4//5/.

5 REFERENCER

/1/ Miljøministeriet, 2007. Vejledning om landskabet i kommuneplanlægningen.
/2/ Niras, 2024a. Landskabsanalyse. Metodebeskrivelse, Syddjurs Kommune.
/3/ Niras, 2024b. Ny områdearrest i Slagelse. Miljørapport. Miljøvurdering af Lokalplan 1283.
/4/ Slagelse Kommune, Teknik og Miljø, 2013. Landskabet i Slagelse Kommune. Kortlægning af landskabet karkakter.
/5/ Slagelse Kommune, 2023. Kommuneplan 2022.
/6/ GEUS, De Nationale Geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland Danmarks geologiportal
/7/ Ålsbø, H & Færgemann, N. 2020. Kulturmiljøskema. Slots Bjergby og Bjergby Mark.
/8/ Slagelse Kommune, 2025. Lokalplan nr. 1283. Ny Arrest/nyt fængsel syd for Slagelse.
/9/ Danmarks Miljøportal, Arealinformation. Danmarks Arealinformation - en del af Danmarks Miljøportal.
/10/ GEUS, De Nationale Geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland. Danmarks geologiportal.
/11/ Dataforsyningen, Skråfoto. Skråfoto.